

DE ZEGENINGEN VAN HET BELOOFDE LAND

door: Hugo Bouter

Deuteronomium 8:7

'Want de HERE, uw God, brengt u in een goed land, een land van beken, bronnen en wateren, die in de dalen en op de bergen ontspringen'.

Tel uw zegeningen

God had Zijn uitverkoren volk Israël gered uit Egypte en veertig jaar lang geleid door de woestijn. De Israëlieten moesten dit niet vergeten nu zij op het punt stonden Kanaän binnen te gaan, maar in liefde en gehoorzaamheid Hem dienen, opdat zij ook in de toekomst zouden mogen leven onder Zijn gunst. Gods weldaden vroegen dankbaarheid, maar ook gehoorzaamheid aan Zijn geboden. In zijn rede blikte Mozes terug op de moeilijke woestijnreis, maar hij zag ook vooruit naar de intocht in Kanaän die voor de deur stond.

Die beide elementen vinden wij ook in Deuteronomium 8. Het is zowel een terugblik als een vooruitblik, zoals wij dat bijvoorbeeld kennen bij de overgang van het oude naar het nieuwe jaar. De Israëlieten stonden op de drempel van een nieuwe fase in hun bestaan. Enerzijds moesten zij heel de weg gedenken, waarop de Here hen de afgelopen veertig jaar in de woestijn had geleid. Dat was met vallen en opstaan gegaan en zij hadden zowel hun eigen boze hart als Gods goedheid leren kennen 'in de grote en vreselijke woestijn, met vurige slangen en schorpioenen en dorstig land zonder water' (Deut. 8:15). In ootmoed, afhankelijkheid en gehoorzaamheid moesten zij voortaan de Here trouw blijven, door met een voornemen van het hart in Zijn wegen te wandelen en Hem te vrezen. Anderzijds moesten zij zich ook voorbereiden op de intocht in Kanaän, nu zij aan de vooravond stonden van de verovering van het beloofde land. Zij moesten de juiste houding tonen, een nederige gezindheid, zodat zij de rijke zegeningen van het land met een dankbaar hart uit Gods hand zouden aannemen en zich niet zouden verheffen op hun eigen kracht om bezittingen te verwerven.

Het was inderdaad een goed land dat de Here hun wilde geven. Na het verspieden van Kanaän sprak Kaleb zelfs over een 'buitengewoon goed land' (Num. 14:7). Helaas verspreidden de overige tien verspieders een kwaad gerucht omtrent het land dat zij verspied hadden (Num. 13:32-33), zodat de Israëlieten het goede land

versmaadden en weigerden op te trekken om het in bezit te nemen. Dit gebeurde vermoedelijk in het tweede jaar van de woestijnreis en er zouden nog achtendertig lange jaren volgen totdat de weerspannige strijders tot de laatste man waren gestorven in de woestijn.

Mozes sprak in zijn rede tot de Israëlieten in de velden van Moab herhaaldelijk over 'het goede land' dat zij zouden beërven (Deut. 1:35; 3:25; 4:21-22; 6:18). Het was een land, 'vloeiende van melk en honig' (Deut. 6:3). Deuteronomium 8 gaat uitvoerig in op dit thema en beschrijft het goede land in contrast met de grote en vreselijke woestijn waardoor zij waren heengetrokken.

Wij vinden hier een gedetailleerde omschrijving van het land waarin de Here hen zou brengen. Het land was:

- (1) een goed land (vs. 7a, zo ook vs. 10b);
- (2) een land van beken, bronnen en wateren (vs. 7b);
- (3) een land van tarwe en gerst, van wijnstokken, vijgenbomen en granaatappelen (vs. 8a);
- (4) een land van olierijke olijfbomen en honig (vs. 8b);
- (5) een land waarin men geen armoede zou lijden en aan niets gebrek zou hebben (vs. 9a);
- (6) een land waarvan de stenen ijzer waren en uit welks bergen men koper zou houwen (vs. 9b);
- (7) een land van lofprijzing vanwege de rijke zegen, de overvloed die God hun had geschonken (vs. 10).

Het goede land kende dus een zévenvoudige zegen. Mozes beschreef de rijkdom van het beloofde land in zijn tegenstelling tot het woestijngebied, waarin Israël tot dusver had verkeerd. Hij begon met de watervoorziening, die de garantie was voor de vruchtbaarheid van het land (vs. 7b). Zodoende was het rijk aan kostelijke producten, zowel van de landbouw als van de boomcultuur (vs. 8a). De (rijkdom aan) olijfolie en de honing namen een aparte plaats in (vs. 8b). Men zou er dus niet in armoede brood eten, maar in overvloed (vs. 9a). Aan dit alles werd nog toegevoegd dat de bodem ijzer- en kopererts bevatte (vs. 9b). Waarschijnlijk moeten wij hierbij denken aan het Overjordaanse, het noorden van het land en de

Libanon (Deut. 3:11; 33:25; 2 Sam. 8:8; 1 Kon. 7:46). Dit beeld werd voltooid door de tekening van het dankbare volk, zoals het tot verzadiging toe zou eten en God zou prijzen voor al Zijn gunstbewijzen (vs. 10). Het leven in het beloofde land zou een rijk gezegend leven zijn. Zo geeft Christus de Zijnen nu leven en overvloed, waarvoor wij Hem ook mogen danken (Joh. 10:10).

Deze zegen van het land correspondeert met de veelheid aan zegen die de christen aantreft in de hemelse gewesten. Ja, dit erfdeel bekoort ons (vgl. Ps. 16:6). De vijandige machten in Kanaän zijn een beeld van de overheden en machten in de hemelse gewesten, die ons het bezit van ons erfdeel willen ontzeggen (Ef. 6:10vv.). De God en Vader van onze Here Jezus Christus heeft ons met allerlei geestelijke zegen in de hemelse gewesten gezegend in Christus (Ef. 1:3vv.). Het is niet moeilijk om in Efeziërs 1 ook zeven of nog meer zegeningen te ontdekken. Onze zegeningen houden verband met de kennis van de Vader, de Zoon en de Heilige Geest. Onze positie als kinderen, zonen en erfgenamen is daarop gebaseerd. Dit zou ook bij ons moeten resulteren in grote dankbaarheid en lofprijzing jegens de Bron van onze zegen, zoals de apostel ook duidelijk aangeeft: 'Gezegend', of 'Geloofd' zij de God en Vader van onze Here Jezus Christus!

Beken, bronnen en wateren

Wij willen ons nu beperken tot het éérstgenoemde aspect van de zegen van het land, namelijk dat van de watervoorziening. Het land was ruimschoots van water voorzien. God zorgde daarvoor. Het was niet als het land Egypte, waaruit de Israëlieten getrokken waren, dat zij na het zaaien kunstmatig moesten drinken met Nijlwater. In Kanaän moesten zij de zegen van bóven verwachten: het land dronk water van de regen des hemels. Daarvoor zorgde de Here, want Zijn ogen waren bestendig daarop gericht, van het begin van het jaar tot het einde (Deut. 11:10-12).

Daarom moesten zij de zegen van Hem alleen verwachten, niet van de goden van de Kanaänieten, natuur- en weergoden, waarvan men dacht dat ze de gang van de seizoenen beheersten en regen en vruchtbaarheid konden schenken (Deut. 8:19). De verering van de afgoden vond plaats onder elke groene boom (Deut. 12:2). Wanneer de Israëlieten de Here met een volkomen hart zouden dienen, zou Hij de regen voor het land op tijd geven, de vroege en de late regen, zodat zij koren en most en olie konden inzamelen. Zouden zij dat echter niet doen en zich wenden tot de afgoden, dan zou de Here de hemel toesluiten, zodat er geen regen meer kwam en de bodem zijn opbrengst niet meer gaf (Deut. 11:13-17). Dan zouden zij weldra te gronde gaan in het goede land, dat de Here hun had gegeven. Een bekend voorbeeld van een dergelijke tuchtiging hebben wij in de geschiedenis van Elia (1 Kon. 17:1).

Zoals reeds eerder uiteengezet zijn de waterstromen een beeld van de hemelse gave die wij als gelovigen hebben ontvangen, de Heilige Geest waarmee wij zijn gedrenkt (1 Kor. 12:13). De vroege regen spreekt van de uitstorting van de Geest op de Pinksterdag (Hand. 2), de late regen van de uitstorting van de Geest in de eindtijd (Zach. 10:1). Het is de Geest die het goede land dat wij als christenen hebben ontvangen, het terrein van zegen in de hemelse gewesten, voor ons ontsluit en vruchtbaar maakt. Als wij op deze 'akker' zaaien, zullen wij uit de Geest eeuwig leven oogsten (Gal. 6:8). Het eeuwige leven, de kostelijke vrucht van het goede land dat ons is toegezegd, is de kennis van en de levensgemeenschap met de Vader en de Zoon (Joh. 17:3).

Dat er sprake is van 'een land van beken, bronnen en wateren', tekent de overvloed en de rijke werking van de Geest. Bij 'beken' moeten wij niet aan kleine, ondiepe wateren denken, maar aan rivieren en stromen. God 'bezoekt het land en verleent het overvloed, de beek Gods is vol water' (Ps. 65:10-11). Bronnen werden overal gevonden in het land, daar waar het grondwater borrelend aan de oppervlakte kwam. De Geest is de Bron van levend water, dat opspringt tot in het eeuwige leven (Joh. 4:14). Bij de 'wateren' gaat het om waterdiepten, watervloeden, afkomstig uit onderaardse waterreservoirs (vgl. de zegen van Jozef in Gen. 49:25 en Deut. 33:13). Hierbij denk ik aan 'de diepten Gods', de geheimenissen van de wijsheid van God, zoals die nu door de Geest zijn onthuld en vastgelegd in de geschriften van het Nieuwe Testament (1 Kor. 2).

Op bergen en in dalen

De wateren waren dus overal te vinden in het land, op de bergen en in de dalen. In de vlakten kwamen zij te voorschijn, maar ook op het gebergte (zie Ezech. 31:3-4). God geeft de Geest niet met mate (Joh. 3:34). Waar wij ons ook bevinden in het land van Gods belofte, overal stroomt er zegen. Het levende water ontspringt zowel in de dalen als op de bergen. Als wij de werking van de Geest niet kunnen bespeuren in ons leven, moeten wij de oorzaak daarvan allereerst bij onszelf zoeken. Wij kunnen de Geest bedroeven (Ef. 4:30) en zelfs uitblussen, of uitdoven (1 Thess. 5:19).

Verlangt u naar de vrije werking van de Geest in uw leven? Hij wil uw wensen vervullen en dat op elk terrein van uw leven. Een mooie illustratie daarvan vinden wij in het leven van Aksa, de dochter van Kaleb, in Richteren 1. Bij de verovering van de stad Debir, op de grens tussen het gebergte van Juda en de Laagte, werd zij de vrouw van Otniël en vroeg zij haar vader om een huwelijksgift: zij wilde niet slechts een stuk land, maar ook waterbronnen erbij. Haar vader gaf haar wat zij begeerde: 'Toen gaf Kaleb haar de hoog- en de laaggelegen bronnen' (Richt. 1:15).

Het land was niet compleet zonder bronnen. Kaleb had zijn dochter een stuk bouwland gegeven, maar dat was niet genoeg. Om dat dorre land vruchtbaar te maken, had zij ook waterbronnen nodig — zowel op het gebergte als in de dalen. Wij hebben ook geestelijke bezittingen ontvangen, maar beseffen wij wel evenals Aksa, dat wij het niet kunnen stellen zonder bronnen van levend water, zonder de krachtige werking van Gods Geest? Kaleb gaf zijn dochter de hoog- en de laaggelegen bronnen — een prachtig beeld van wat God ons heeft geschonken, opdat wij vrucht zouden dragen voor Hem. De hooggelegen bronnen doen ons denken aan Christus in de heerlijkheid, die ons heeft bekleed met kracht uit de hoge. Wat een vreugde is het om Hem te zien met het oog van het geloof: de verheerlijkte Here aan Gods rechterhand! Hoe voorziet Hij in al onze behoeften als de grote Hogepriester bij God en de Voorspraak bij de Vader! Hoe transformeert Hij ons leven, doordat wij naar Zijn beeld veranderd worden van heerlijkheid tot heerlijkheid!

De laaggelegen bronnen wijzen meer op de werking van de Geest hier beneden. Hij woont in ons op aarde en vervult ons hart en ons leven. Wat een stroom van zegen zal er in ons leven ontspringen, als wij ons steeds laven aan deze Bron, als wij handelen en wandelen in overeenstemming met de vrije werking van Zijn wil! Wat een vruchten zullen er spruiten uit het land dat aan onze zorg is toevertrouwd, als de levendmakende Geest onbelemmerd kan uitstromen in de dorre en dorstige grond om ons heen!

Er komen stromen van zegen,
heerlijk, verkwikkend zal 't zijn:
op de valleien en bergen
zal er nieuw leven dan zijn.